

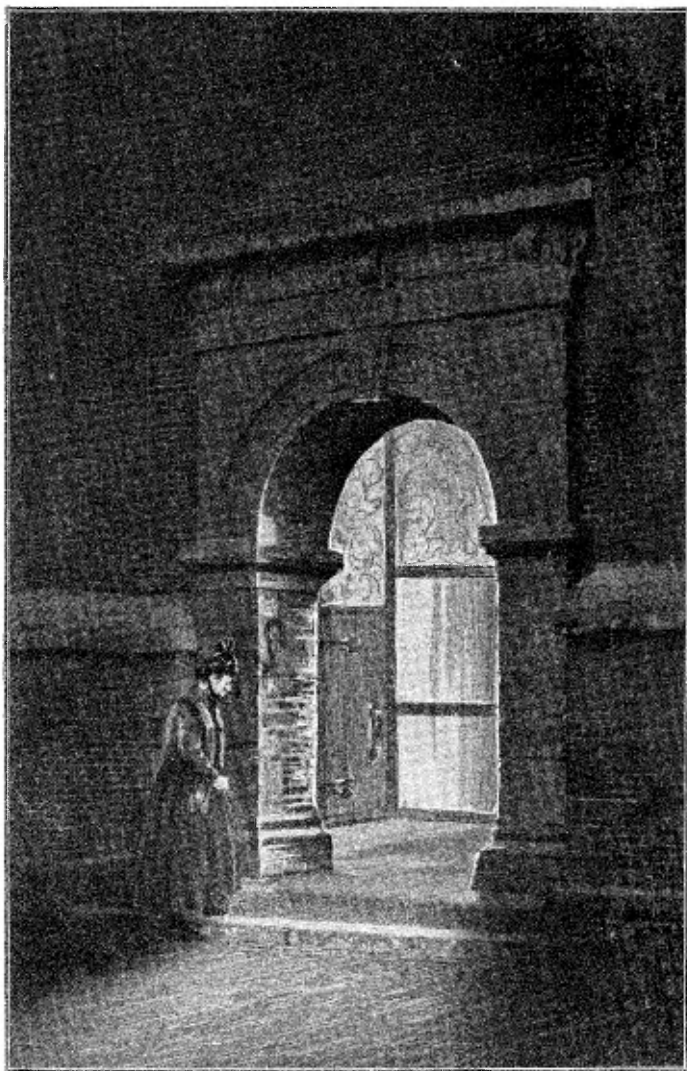
LEA

OF DE KRACHT VAN
GODS WOORD.

door BETSY

Nijkerk — G. F. Callenbach

.... toen Lea met kloppend hart het kerkgebouw
binnentrad, blz. 9

LEA

OF

DE KRACHT VAN GODS WOORD

EEN WAAR VERHAAL

DOOR

BETSY

DERDE, OPNIEUW BEWERKTE, DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

I.

In de Jodenbuurt te Amsterdam stond op zekeren dag aangeplakt, dat er op een aangewezen plaats en uur een bijeenkomst zou gehouden worden, waarin gesproken zou worden over de beteekenis van den Grooten Verzoendag. Ieder Israëliet werd uitgenoodigd de samenkomst bij te wonen.

Deze uitnoodiging was volstrekt niet overbodig; want al is de Groote Verzoendag een Israëlietisch feest, zoo kan men toch gerust gelooven dat er nog Israëlieten genoeg zijn, die nog nooit ernstig over de ware beteekenis van dien dag hebben nagedacht. 't Zou kunnen dat er onder mijn lezers waren, die er ook nog niet geheel van op de hoogte zijn. Voor hen dus een korte toelichting.

De Groote Verzoendag was voor het oude Israël de heiligste dag van heel het jaar. Dan werd er verzoening gedaan voor al de zonde van het gansche

volk. Men mocht dien dag niet eten, niet werken, geen versierselen aandoen, geen vreugde bedrijven, alles ten teeken van boete en berouw.

's Morgens begon het offeren. De hooge priester had dan niet zijn prachtig hooge priesterlijk gewaad aan, maar eenvoudige, wit linnen kleederen, die alleen op dezen dag door hem gedragen werden. Eerst offerde hij voor zichzelf een var, dat is een jonge stier; want om verzoening voor het volk te kunnen doen, moest hij eerst zelf rein zijn.

Daarna nam hij twee bokken voor het volk. Een daarvan moest geofferd, de ander levend gelaten worden. Het lot moest dit beslissen. Met het bloed van den var en den bok ging hij het Heilige en het Heilige der heiligen binnen, en sprenkelde het daar, ook op en vóór het Verzoendeksel van de Ark des verbonds, en daarna op het altaar in den Voorhof; zoodat de geheele Tabernakel gereinigd werd.

Dan nam hij den levenden bok, legde zijn beide handen op diens hoofd, en deed belijdenis van de zonden des volks; waarop het dier, aldus met Israëls ongerechtigheden beladen, naar de woestijn gebracht, en in de wildernis vrijgelaten werd. En als het volk dan zag, hoe die weggaande bok hun zonden tot ver buiten de legerplaats wegdroeg, was dit hun een

bewijs, dat God hun offer aangenomen, en hun zonden vergeven en van hen weggedaan had.

Was dit alles geschied dan trok de Hoogepriester zijn mooie kleederen weer aan, en offerde nog een ram voor zich en een ander voor het volk, als lof- en dankoffer; waarna een ieder naar zijn tent terugkeerde, verheugd en dankbaar voor de ontvangen schuldvergiffenis.

Ook voor de hedendaagsche Joden is de Grootte Verzoendag nog altijd een gewichtige feestdag; maar zooals toen wordt hij nu niet meer door hen gevierd. Dat kan ook niet. Israël, uit het land zijner vaders verdreven en onder alle volken verstrooid, heeft geen Tempel, geen priester, geen altaar, geen offer meer. Maar dat alles behoeft het ook niet meer; want al die plechtigheden waren slechts een zinnebeeld, een afschaduwing van den Heere Jezus, den waren Hoogepriester, die eens een volkomen offer brengen, en door Zijn eigen bloed een eeuwige verzoening verwerven zou. En nu dit is geschied, nu de Heer gekomen is en alles vervuld heeft, is de schaduw niet meer noodig.

Maar het arme Israël gelooft dat niet, omdat het den gekruisten en opgewekten Christus nog niet als zijn beloofden Messias erkennen wil. En daarom stelt

het zich nog met de schaduw tevreden, en blijft het in het duister zitten, terwijl in Jezus het heerlijkst licht reeds zoo lang over onze aarde is opgegaan.

II.

Over dit alles zou voor de Joden op die bijeenkomst gesproken worden, wat hun door middel van dat aanplakbiljet bekend werd gemaakt.

Het was niet het eerste van dien aard, dat de genoemde buurt te zien gaf, en voor haar bewoners was het dan ook niets nieuws. De menschen daar wisten heel goed, dat die bijeenkomsten uitgingen van een Vereeniging, die zich ten doel stelde om het oude volk van God met het Evangelie bekend te maken, en geleid werden door mannen, die zich, en wel met het volste recht, »vrienden van Israëlk« noemden, maar door hen beschouwd werden als hun grootste vijanden, die hen afvallig wilden maken van hun voorvaderlijk geloof.

Het waren dan ook meer booze dan vriendelijke oogen, die op die letters tuurden, en er werden meer woorden van afkeuring dan van instemming over

gehoord. De meesten echter wierpen er slechts terloops een onverschilligen blik op, terwijl anderen er heelemaal niet naar keken.

Niet alzo Lea N., de koopvrouw uit het kleine manufactuurwinkeltje. Ze had, op haar stoep staande, het papier zien aanplakken en stak nu even de straat over om eens te lezen wat er opstond.

Terwijl ze hiermee bezig was, nam haar anders niet onaardig gezicht een onheilspellende uitdrukking aan.

»Wat zouden die volksverleiders nú weer over onzen Grooten Verzoendag te zeggen hebben?!« riep ze op uitdagenden toon. Haar donkere oogen fonkelden van haat en toorn.

»Kan 't mijn schelen? Ben ik er nieuwsgierig naar? Brengt het je wat in je zak?« zei de oude Simon, die bezig was zijn wagen met appelen te laden. »Als ze je nou nog 's kwamen vertellen hoe je de meeste centen verdienen kon! — Heb ik geen gelijk? Is het geld niet de ziel van de negotie?« En lachend om zijn eigen aardigheid, bracht de oude zijn wagen in beweging en begon hij zijn schorre geschreeuw van: »Dertien centen 'n pond! Een kwartje 'n kilo-o-o!«

Maar Lea, ofschoon ook zij graag geld verdiende, en zelfs erg op den penning was, — ze was sedert een paar jaren weduwe en moest voor vijf kinderen

het brood verdienen, — Lea kon den ouden Simon toch geen gelijk geven. Ze was een echte Jodin, die nauwgezet haar godsdienst hield en een ingewortelden haat en vijandschap koesterde tegen al wat Christen heette.

Vandaar dat ze zoo boos was geworden bij het lezen van wat er aangeplakt stond, en dat het haar niet, zooals haar buurman, onverschillig was hoe en wat er over haar Grooten Verzoendag werd gesproken. Ze was daar bepaald nieuwsgierig naar, zóó nieuwsgierig, dat ze er over begon te denken, aan de uitnoodiging gehoor te geven en ook eens te gaan luisteren.

Eerst trachtte ze die gedachte uit haar hoofd te zetten. Ze had nog nooit den drempel van een kerk der Christenen betreden en vreesde er groote zonde aan te zullen doen. Maar telkens als ze aan de deur kwam viel haar oog op dat papier; en — ze wist zelf niet hoe het kwam — hoe meer het bepaalde uur naderde, hoe meer ze zich gedrongen gevoelde, toch ook eens naar die samenkomst te gaan.

Eindelijk kon ze aan dien innerlijken drang geen weerstand meer bieden en besloot ze, ondanks alle tegenbedenkingen, het dan maar te doen.

De oudste dochter van haar buurvrouw, wie ze

gezegd had dat ze noodzakelijk een poosje van huis moest, zou zoolang op haar kinderen passen en in den winkel helpen. Dat deed ze wel eens meer tegen een kleine vergoeding. En het was haar best toevertrouwd.

Om geen achterdocht te wekken — want niemand mocht van haar plan weten — nam Lea, toen ze van huis ging, uit haar winkel een pak goed onder den arm mee, dat 's morgens door een zekere juffrouw Sluiter bij haar besteld was. Er was dien dag wel geen haast bij, maar ze wilde dat nu meteen maar bezorgen, hoewel ze er zich een grooten omweg voor getroosten moest.

Daardoor was het vrij laat geworden en de dienst al begonnen, toen Lea met kloppend hart het kerkgebouw binnentrad, waar zij een kleine schaar zag zitten van Christenen en Joden.

Onder de laatsten waren er verscheidenen die zij kende, *afvalligen*, zooals hun volksgenooten hen noemden, die zich hadden laten doopen, en die daarom met grooten haat en verachting door haar werden aangezien.

Maar er waren ook anderen, sommigen uit haar eigen buurt, waaronder zelfs enkelen, van wie Lea het in 't geheel niet zou gedacht hebben, en die

zeker ook alleen uit nieuwsgierigheid gekomen waren, evenals zij. Zelf wilde ze daar echter voor nóg zoo veel niet gezien worden; en dus bleef ze maar wat achteraan, half verscholen achter een pilaar, waar ze ongemerkt weer weg kon, als ze wilde.

De spreker was haar niet onbekend. Ze had hem dikwijls voorbij zien komen, hem ook wel eens bij een van de burens aangetroffen. Eens was hij zelfs in haar winkel gekomen, met het doel ook haar een bezoek te brengen. Maar daar had ze niets van moeten hebben. Dat had ze hem rondweg gezegd. En *die* man zou nu over haar Grooten Verzoendag spreken.

Met gespannen aandacht luisterde Lea. 't Was naar aanleiding van Leviticus 16 vers 30. *Want op dien dag zal hij (de Hoogepriester) voor u verzoening doen om u te reinigen; van al uw zonden zult gij voor het aangezicht des Heeren gereinigd worden.*

Eerst toonde hij het groote onderscheid aan tusschen de vroegere en de tegenwoordige viering van den Grooten Verzoendag, en hoe de laatste den Heere niet welgevallig kon zijn, omdat er nu geen offers meer gebracht konden worden, en de Hoogepriester niet meer met het bloed van een var en een bok, voor zich en het volk, in het Heilige der heiligen

kon ingaan, zooals God het toch bevolen had, en waarop alleen de verzoening volgen kon.

Lea had daar nooit over gedacht. Maar ja, nu moest ze zelf zeggen, dat het verschil groot was. Ook hoorde ze, hoe het bloed van stieren en bokken de zonde niet kon wegnemen, maar hoe al die offeranden en plechtigheden slechts zinnebeelden waren, en heenwezen naar het bloed van Hem, het ware Offerlam, van wien Jesaja geprofeteerd had, dat Hij Zijn ziel tot een schuldoffer stellen, en veler zonden dragen zou.

En toen — toen werd, met grooten ernst en liefde, aan de verloren schapen van het huis Israëls de eenige Naam verkondigd door welken ook zij moesten zalig worden; de Naam van Jezus, hun beloofden Messias, dien hun vaders verworpen en gekruisigd hadden, en dien zij nog voortgingen te verwerpen; maar die nog altijd, als de medelijdende en volmaakte Hoogepriester, gereed stond hen van zonden te reinigen en met God te verzoenen.

Het gesprokene had Lea tot in de ziel getroffen. »Als het toch eens waar was,« dacht ze onder het naar huis gaan. »Als die Christenen toch eens gelijk hadden.«

Maar foei — ze schrikte van haar eigen gedachten.

Ging ze nu aan het twijfelen? Zij, al haar leven zoo streng Joodsch? Wat deed ze ook in zoo'n Christenkerk! Ze had niet moeten gaan. 't Was heel verkeerd van haar geweest. Ze wilde niet meer denken aan wat die man daar had staan praten. Maar hoe ze ook haar best er toe deed, het gehoorde bleef haar bij. Het hield haar bijna den heelen nacht wakker. En toen ze tegen den morgen even insliep, was het weer het eerste, waar ze bij het ontwaken aan dacht.

III.

Dien dag moest Lea bij juffrouw Sluiter antwoord komen halen op het goed, dat ze haar den vorigen avond gebracht had; en daar ze 'smorgens het best uit haar winkeltje kon, zou ze maar gauw even wegloopen, vóór Sam, haar oudste jongen, naar school ging, die dan zoolang op de zusjes zou passen.

Juffrouw Sluiter was de naaister van een aanzienlijke Joodsche dame, mevrouw Rubenson, die veel armen goed liet naaien, en de benoodigdheden daarvoor altijd bij Lea liet koopen. Lea was vóór haar trouwen

jarenlang dienstbode bij mevrouw Rubenson geweest; en nu zij weduwe was en een zaakje had, zocht haar vroegere mevrouw haar zooveel mogelijk te bevoor- deelen.

Toen Lea bij juffrouw Sluiter, die beneden achter woonde, even in de gang stond te wachten, hoorde ze uit de voorkamer, waarvan de deur een weinig openstond, een stem, die langzaam en duidelijk sprak. Het scheen haar toe dat men iets voorlas, en dat was ook zoo; want had ze een blik naar binnen kunnen slaan, dan zou ze daar, aan de eenvoudige ontbijttafel, in het midden van zijn gezin een huisvader gezien hebben, met een groot Boek geopend voor zich.

Onder het praten had Lea op die stem natuurlijk geen acht geslagen; maar nu ze daar zoo alleen stond, troffen duidelijk deze woorden haar oor: *Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.*

Wat er volgde, verstond ze niet, want juffrouw Sluiter riep haar juist toe om even achter te komen. Maar toen de zaken afgehandeld waren, en ze weer buiten was, hoorde ze in haar verbeelding nog altijd die weinige woorden, die, na het gehoorde van

den vorigen avond, haar met kracht hadden aangegrepen.

Zij had ze goed onthouden, en moest ze gedurig in zichzelf herhalen. *Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.* Zij wilde ook graag zalig worden; zij wilde ook graag gelukkig zijn na haar dood; daarom nam ze steeds zoo getrouw haar godsdienstplichten waar. Maar om zalig te worden moest ze gelooven, zeiden die woorden. En wat moest ze gelooven? O, zeker wat ze den vorigen avond gehoord had, en wat er in het Boek van de Christenen stond. En als een bewijs dat ze geloofde, moest ze zich dan laten doopen, zooals die anderen, op wie ze met zoo groote verachting neerzag.

»Ik me laten doopen? En zoodoende een smet werpen op mijn naam, en een schandvlek worden van mijn familie? Neen, neen; dat nooit!»

Zóó dacht Lea. En toch, als het eens waar was! Als, indien ze het niet deed, dat andere vreeselijke woord eens op haar van toepassing zou zijn: *Die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden!*

Dagen lang kon Lea bijna over niets anders denken; en toen de Groote Verzoendag aanbrak, werd dit feest wel als altijd stipt door haar gevierd, maar de

avond van dien dag vond haar nog even onvoldaan als de morgen. Ze kon niet meer, zooals vroeger, gelooven dat haar zonden nu verzoend waren. En juist dáaraan gevoelde zij meer dan ooit behoefte.

O, als ze maar eens iemand haar nood had kunnen klagen! Maar aan niemand durfde zij openbaren wat er in haar omging. Geen wonder; ze durfde het *zichzelve* nauwelijks te bekennen, en vreesde al half een afvallige te zijn.

Maar kon ze er dan al niet over spreken, als ze er dan ten minste maar eens wat over lezen kon. Dat kon in het geheim geschieden en behoefde niemand te weten.

Zij zocht zich nu een Bijbel aan te schaffen; want daarin, ze twijfelde er niet aan, stonden ook die woorden, die haar zoozeer ontrustten.

Niemand gelukkiger dan Lea, toen ze eindelijk zulk een Boek in haar bezit had. Overdag hield ze het zorgvuldig verborgen; maar 's avonds, als de kinderen naar bed waren, haalde zij het uit zijn schuilhoek te voorschijn; en dan las ze op haar eentje soms uren achtereen, zoowel het Nieuwe als het Oude Testament. En de God van Israël, die wist dat het deze ziel om waarheid te doen was, zegende Zijn Woord aan haar hart, en trok haar van liever-

lede uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

Drie jaren lang hield Lea dat verborgen bijbellezen vol. En hoe meer ze las en onderzocht, hoe duidelijker het haar werd, dat Jezus van Nazareth waarlijk de Koning der Joden, de beloofde Messias was, van wien Mozes en de Profeten gesproken hadden, en dien haar volk nog altijd verwachtte.

Nog eer zij het zichzelf bewust was, geloofde ze reeds in Hem als haar Zaligmaker. En nooit vergat ze later het oogenblik, waarop ze voor het eerst haar knieën boog voor den gekruisten Christus, en Hem, evenals Thomas, van wien ze gelezen had, met haar gansche hart aanriep als haar Heer en haar God.

Nu had Lea aanvankelijk gevonden wat ze zocht, rust en vrede voor haar hart. Maar nu wilde ze ook uitkomen voor den Naam, die haar boven alles dierbaar geworden was.

Ze wist wel wat haar hierdoor te wachten stond; aan hoeveel haat en vijandschap en vervolging zij zich ging blootstellen. Maar ze liet zich door niets afschrikken en meldde zich op zekeren dag bij een van de Hervormde predikanten aan om gedoopt te worden.

Nu brak de storm tegen haar los. Men had al

lang argwaan omtrent haar gekoesterd, omdat ze zoo dikwijls naar de samenkomsten der Christenen ging, wat natuurlijk niet verborgen kon blijven, en de Joodsche wetten niet zoo stipt meer hield.

Zoolang ze echter nog maar uitwendig Jodin bleef, lieten ze haar ongemoeid; maar nu ze tot de Christenen wilde overgaan en gedoopt wilde worden, kreeg zij allen tegen.

Al spoedig werd zij voor het rabbinaat (de Joodsche Kerkeraad) gedaagd, waar men door allerlei beloften en bedreigingen beproefde haar van haar voornemen af te brengen. Er werd haar zelfs een groote manufactuurwinkel aangeboden op een veel beteren stand, waar ze rijkelijk haar brood zou hebben, indien ze slechts bij haar oude geloof wilde blijven. Maar Lea weigerde beslist. Haar Jezus wilde ze niet verloochenen, al gaven ze haar ook al het goed van de wereld.

IV.

Een paar dagen later trad juffrouw Sluiter Lea's winkeltje binnen, om het een en ander te koopen en meteen een groote bestelling voor mevrouw Rubenson bij

haar te doen, met de boodschap, dat ze het goed vooral zelf brengen moest. Mevrouw wilde haar eens spreken.

Lea begreep aanstonds wat er achter zat. Ze zag erg tegen dit bezoek op; en eer ze haar woning ver-

liet, bad zij den Heer haar kracht te schenken, om aan alle verzoekingën weerstand te bieden, en onbevreesd Zijn Naam te belijden.

Tegen haar verwachting ontving mevrouw Rubenson haar buitengewoon vriendelijk, en begon ze met een flinken inkoop te doen. Wel waren de artikelen niet geheel naar haar zin, »maar,« zei ze met een gedwongen lachje, »we zullen maar geduld hebben, mijn beste Lea! Je zult nu wel gauw een grooteren winkel krijgen, waar je meer deftige klanten te bedienen hebt. En dan zal de keus vanzelf ook wel ruimer bij je worden. Denk je dat ook niet?«

»Ik kan er geen ja op zeggen, Mevrouw. Ik zal denkelijk wel blijven waar ik ben,« luidde bedaard het antwoord.

»Wat?« riep mevrouw Rubenson, schijnbaar heel verwonderd. »Ze hebben me toch verteld dat er je een flinke zaak op een zeer goeden stand aangeboden is?«

»Ja, Mevrouw, dat is ook zoo.«

»En is dat geen prachtig aanbod? En lijkt het je niet heel aannemelijk? 't Zal iederéén gebeuren!«

»Het aanbod is heel mooi, Mevrouw. Maar u zult toch zeker wel weten, welke voorwaarde er aan verbonden is? En op die voorwaarde kan ik het onmogelijk aannemen.«

»En waarom niet?« vroeg de dame. Haar gezicht stond nu niet half zoo vriendelijk meer.

»Omdat ik, wat mij het dierbaarst is, er voor zou moeten prijsgeven. En dat kan en mag ik niet,« antwoordde Lea met groote vastberadenheid.

»Dus is het dan toch waar, wat ik gehoord heb?« vroeg mevrouw Rubenson, met moeite haar al meer opkomenden toorn bedwingend. »Ben je dan waarlijk zoo dwaas en eigenzinnig om je gansche geluk en de toekomst van je kinderen op het spel te zetten, voor iets wat je je nu eenmaal in je hoofd hebt gehaald?«

En nu begon zij haar vóór te schilderen hoe goed ze het voortaan hebben zou, en hoe ze van alle kanten ondersteund en voortgeholpen zou worden, als ze bij haar geloof wilde blijven. En toen ze zag dat die mooie beloften niet hielpen, spiegelde zij haar de grootste ellende voor, indien ze haar geloof mocht verzaken.

Maar Lea liet zich noch door het één, noch door het ander aan het wankelen brengen. Mevrouw Rubenson zag dat wel; maar toch gaf ze den strijd nog niet op. Nu ze op de *moeder* niets meer vermocht, wilde ze ten minste nog een poging voor de *kinderen* wagen. Zij stelde haar voor, in geval zij bleef weigeren, ten minste afstand van haar kinderen te doen. Die

zouden dan bij de rijkste Joodsche families opgevoed worden; daar kon ze vast op rekenen. Ja, zijzelve zou haar oudste dochtertje als haar eigen kind aannemen.

Maar de gedachte alleen deed Lea de tranen in de oogen springen. »O, Mevrouw!« zei ze, »ik weet dat u het goed met me meent, en daar zal ik u altijd dankbaar voor blijven. Maar, o, om dat te doen zou ik geen moeder moeten zijn.«

»Maar mensch, het is voor hun bestwil!« verzekerde de dame. »Of wil je ze soms met je in het ongeluk storten? Wat jezelf betreft, straks zal je gebrek lijden. Maar dat is je eigen schuld; dat moet je zelf weten. Maar je arme kinderen willen wij redden, en als je ze liefhebt . . . «

»Ik heb ze lief!« betuigde Lea met vuur. »En juist dáárom zou ik hun liever droog roggebrood te eten geven, dan ze in het Joodsche geloof te laten opvoeden. — O, Mevrouw,« ging ze voort, nu op zachter toon, »de God onzer vaderen heeft mij mijn Heiland doen vinden. En al ben ik arm, in Hem bezit ik een Schat, die nooit van me weggenomen kan worden. Naar dien Schat wil ik ook mijn kinderen leeren zoeken, opdat ze Hem óók vinden mogen en daardoor even gelukkig worden, als ik nu ben. — O, Mevrouw,

als u toch ook eens onbevooroordeeld den Bijbel wilde lezen, en«

Maar mevrouw Rubenson liet haar niet uitspreken. Ze had zich al te lang ingehouden; nu kòn ze het niet langer. Met vlammenden blik legde zij Lea het

zwijgen op, en gebod haar, onder de heftigste be-
woordingen, oogenblikkelijk haar huis te verlaten en
er nooit meer een voet in te zetten. Ze wilde zelfs
geen laatste woord van dank meer aanhooren voor
wat Lea tot dusver van haar genoten had.

O, hoe beklagde Lea nu deze rijke en in haar
oog toch zoo arme vrouw, en hoe hartelijk hoopte
ze, dat ook háár hart nog eenmaal geopend mocht
worden voor de waarheid van het Evangelie.

Bedroefd keerde ze huiswaarts; bedroefd en toch
blij. Blij dat haar God haar nabij geweest was, en
haar standvastig had gemaakt, en óók den moed had
gegeven om van haar Heiland te getuigen.

Ze overdacht nog eens bedaard wat ze met haar
weigering verloor, maar ook wat ze er bij won. En
liefelijk kwamen haar de woorden weer te binnen:
*Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig
worden. Zalig worden! Woog dat niet op tegen al
de schatten van de wereld? Woog het ook niet op
tegen een leven van armoede en lijden?*

V.

Het was geen gemakkelijke tijd die nu voor Lea aanbrak. Nu het bleek dat zelfs de pogingen van de veelvermogende mevrouw Rubenson schipbreuk geleden hadden, trok men de hand geheel van haar af. Door al haar bekenden, zelfs door haar eigen familie, werd zij verstooten en verwenscht. Haar zaakje verliep; want van de Joden, onder wie zij haar meeste klanten telde, kwam er geen meer een cent bij haar besteden. Mevrouw Rubenson, haar beste klant, die haar alléén meer voordeel aanbracht dan al de anderen samen, raakte ze natuurlijk ook kwijt; en vanzelf mocht juffrouw Sluiter, die, met het oog op haar broodwinning, ook niet altijd doen kon wat ze wilde, evenmin een voet meer bij haar in den winkel zetten.

En als ze de arme Lea nu ten minste nog maar met rust hadden gelaten; maar nu ondervond ze eerst recht wat vijandschap was. Een ieder, oud en jong, deed al het mogelijke om haar te plagen en het leven te verbitteren. De heele buurt werd tegen haar opgehitst. Ze kon zelfs niet veilig meer buiten komen. En eindelijk maakte men het haar zóó benauwd, dat ze het in haar oude buurt niet meer houden kon, en de vlucht

moest nemen naar een ander gedeelte van de stad.

Maar God, die onder alles haar toevlucht en sterkte bleef, liet haar niet verzocht worden boven vermogen. Haar Christenvrienden, die haar zooveel mogelijk tegen den haat der Joden beschermden, hielpen haar bij het verplaatsen van haar zaak, en bezorgden haar veel nieuwe klanten, zoodat zij zich ten slotte over de verandering volstrekt niet te beklagen had.

Eindelijk brak de dag aan, waarop Lea, na een tijdlang onderwezen te zijn, door den H. Doop in de Christelijke Kerk werd opgenomen.

O, hoe gelukkig gevoelde ze zich, toen ze, als een verloren schaap van het huis van Israël, maar dat gezocht en gevonden was door den Goeden Herder, in het midden van Zijn gemeente neerknielde, en den Naam van den Vader, den Zoon, en den Heiligen Geest over zich hoorde aanroepen!

En naast haar zag zij haar kinderen, de kinderen die de menschen haar hadden willen ontnemen, om hen ver van hun Heiland te houden. Maar Hij, de groote Kindervriend, die eens zeide: *Laat de kinderen tot Mij komen, en verhindert ze niet*, had zich hun lot aangetrokken en zich over hen ontfermd. En nu werd ook op hun hoofdjes het doopwater

gesprengd, het zichtbare bewijs dat Hij ze tot Zijn schaapjes wilde aannemen.

Iets was er echter, dat een schaduw wierp op Lea's geluk. Eén toch ontbrak er aan het vijftal. Het was haar oudste, haar Sam, die nu zestien jaren telde, en

tot groot verdriet van zijn moeder zich een bepaald vijand van het Christendom betoonde.

Al dadelijk na de verandering van zijn moeder had die vijandschap zich hij hem geopenbaard. Hij wilde nooit, zooals de zusjes, luisteren als zij hun van den Heere Jezus sprak, en zich later volstrekt niet in de leer des Bijbels laten onderwijzen. Eens zelfs was hij haar huis ontloopen en zich bij zijn vroegere bureu gaan beklagen, dat zijn moeder, die de Joodsche spijswetten niet meer hield, hem onreine spijs te eten gaf.

Toch was hij in de kerk toen zijn moeder en zijn vier zusjes gedoopt werden. De menschen zagen hem daar herhaaldelijk schreien. En toen de dominee hem later vroeg, waarom hij toch zoo bedroefd was geweest, was zijn antwoord: »Omdat mijn moeder zoo'n verkeerden stap gedaan heeft. En ze is toch altijd zoo'n goeie, lieve moeder voor ons geweest en heeft altijd zoo voor ons gewerkt.«

»En waarom denk je dat de stap, dien moeder gedaan heeft, verkeerd is, Sam?« vroeg de dominee. »Om dit te kunnen beoordeelen zou je eerst zelf den Bijbel moeten lezen. Zoolang men een zaak niet van nabij kent, kan men er ook niet in spreken, jongenlief.«

Dit moest Sam wel toestemmen; en op dominee's dringend verzoek beloofde hij hem, wat hij zijn moeder zoo dikwijls geweigerd had, namelijk, biddend de Schrift te onderzoeken, en het niet op te geven, vóór hij vast overtuigd was, dat zijn moeder verkeerd had gedaan.

En Sam dééd wat hij beloofd had, en maakte er zelfs al heel spoedig een begin mee.

O, wat was het een genot voor Lea, nu met haar zoon Gods Woord te kunnen lezen en bespreken; en hoe gelukkig maakte het haar, langzamerhand de waarheid te zien post vatten in dat jonge hart, en te bemerken hoe hij meer en meer tot de overtuiging kwam, dat zijn moeder, door haar bekeering tot het Christendom, niet op een kwaden maar juist op den goeden weg was gekomen.

Op dien weg wilde hij haar nu ook gaarne volgen; niet slechts als een gehoorzame zoon, maar als een berouwhebbend zondaar, die genade kwam zoeken aan de voeten van den gekruisigden Heiland.

En zoo werd ook Sam, anderhalf jaar later, na ontvangen onderwijs en afgelegde geloofsbelijdenis, gedoopt.

Dat was een nieuwe vreugdedag voor moeder Lea. Nu zag men haar in de kerk tranen storten. Maar

dát waren tranen van innigen dank aan God over den zoon, die dood geweest en weder levend was geworden; die verloren, maar door Israëls Koning gevonden was.

